PATVIRTINTA
Mažeikių Kalnėnų progimnazijos
direktoriaus 2026 m. spalio 21 d.
įsakymu Nr. V1-249

MAŽEIKIŲ KALNĖNŲ PROGIMNAZIJOS REAGAVIMO Į PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO, DISPONAVIMO IR (AR) PLATINIMO ATVEJUS BEI PAGALBOS TEIKIMO MOKINIAMS, JŲ ATSTOVAMS PAGAL ĮSTATYMĄ TVARKOS APRAŠAS

I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Mažeikių Kalnėnų progimnazijos reagavimo į mokinių psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejus bei pagalbos teikimo mokiniams, jų tėvams ar kitiems atstovams pagal įstatymą tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato:

1.1. reagavimo į mokinių, psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejus progimnazijoje (toliau – progimnazija), tvarką;

1.2. pagalbos teikimo mokiniams ir jų tėvams ar kitiems atstovams pagal įstatymą, nustačius psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, platinimo ir disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis atvejus progimnazijoje, tvarką.

2. Apraše vartojamos sąvokos:

2.1. **Apsinuodijimas** – patologinė organizmo būklė, kurią sukelia narkotinių, psichotropinių, kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimas.

2.2. **Apsvaigimas** – psichikos būsena ar elgesio sutrikdymas, kuriuos sukelia pavartotos narkotinės, psichotropinės ar kitos psichiką veikiančios medžiagos.

2.3. **Disponavimas** psichoaktyviosiomis medžiagomis – tai legalių ar nelegalių psichoaktyviųjų medžiagų buvimas mokinio žinioje (su savimi, patalpoje, slėptuvėje ar kitoje vietoje).

2.4. **Eksperimentavimas** psichoaktyviosiomis medžiagomis – psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas dėl smalsumo išbandyti, nepakankamo psichologinio atsparumo ar socialinių emocinių įgūdžių stokos ar kitų priežasčių, kai vartojama vieną ar kelis kartus nereguliariai, nedideliais kiekiais.

2.5. Mokinio atstovų pagal įstatymą sutikimas – rašytinis sutikimas ar progimnazijos ugdymo sutartyje su mokinių atstovais pagal įstatymą numatyta nuostata, suteikianti teisę progimnazijos vadovui ar jo įgaliotam asmeniui patikrinti mokinio daiktus, kilus įtarimams dėl draudžiamų daiktų turėjimo.

2.6**.** **Nepriežiūra** – tėvų ar kitų vaiko atstovų pagal įstatymą ar už vaiko priežiūrą atsakingo asmens nuolatinis vaikui būtinų fizinių, emocinių ir socialinių poreikių netenkinimas ar aplaidus tenkinimas, dėl kurio vaikas mirė, buvo sutrikdyta jo sveikata ar normali raida arba sukeltas pavojus vaiko gyvybei, sveikatai ar normaliai raidai.

2.7. **Priklausomybė** – psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas, kai dėl centrinėje nervų sistemoje įvykusių pokyčių, padidėjusios tolerancijos medžiagai, pasireiškiančios abstinencijos diagnozuojama lėtinė liga, sukelianti psichologinę ar fizinę priklausomybę, kuriai būdingi atkryčiai.

2.8. **Psichoaktyviosios medžiagos** – alkoholis, tabakas, tabako gaminiai ir su jais susiję gaminiai, kitos narkotinės, psichotropinės medžiagos bei priemonės, kurias asmenys naudoja ir/ar vartoja, siekdami pakeisti savo emocinę būseną, mąstymą ar elgesį.

2.9. **Rizikingas vartojimas** – pasikartojantis psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas, tokiu būdu ar tokiu kiekiu, kuris gali sukelti sveikatos sutrikimus, socialines problemas, psichologinius sutrikimus ar kitus neigiamus padarinius, bet dar nesukelia priklausomybės.

2.10. **Švietimo pagalba** – mokiniams, jų tėvams (globėjams, rūpintojams), mokytojams ir švietimo teikėjams specialistų teikiama pagalba, kurios tikslas – didinti švietimo veiksmingumą, pasitelkiant profesinį orientavimą, švietimo informacinę, psichologinę, socialinę pedagoginę, specialiąją pedagoginę ir specialiąją pagalbą.

2.11. **Žalingas vartojimas** – reguliarus psichoaktyviųjų medžiagų vartojimas, sukeliantis akivaizdžias pasekmes sveikatai, gerovei ir raidai, atpažįstamas kaip problema dėl mokyklos nelankymo, patirtų eismo įvykių, patekimo į teisėsaugos akiratį ar kitų aplinkybių.

3. Kitos Apraše vartojamos sąvokos atitinka Lietuvos Respublikos Švietimo įstatyme, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatyme, Lietuvos Respublikos psichikos sveikatos priežiūros įstatyme ir kituose teisės aktuose apibrėžtas sąvokas.

II SKYRIUS
REAGAVIMO Į MOKINIŲ PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO, DISPONAVIMO IR (AR) PLATINIMO ATVEJUS TVARKA

4. Galimi psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, apsvaigimo, apsinuodijimo nuo psichoaktyviųjų medžiagų atpažinimo ženklai pateikiami šio Aprašo 2 priede, psichoaktyviųjų medžiagų platinimo atpažinimo ženklai – šio Aprašo 3 priede, su kuriais turi būti pasirašytinai supažindinami visi Mažeikių Kalnėnų progimnazijoje dirbantys asmenys kiekvienais mokslo metais iki lapkričio 1 d.

5. Kiekvienas progimnazijos darbuotojas, įtaręs arba pastebėjęs, kad progimnazijos teritorijoje mokinys disponuoja psichoaktyviosiomis medžiagomis ir (ar) jas vartoja, yra apsvaigęs arba apsinuodijęs, laikosi veiksmų sekos pagal Aprašo algoritmą. Algoritmas pateikiamas 1 priede.

III SKYRIUS
PAGALBOS DĖL PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO TEIKIMAS PROGIMNAZIJOJE

6. Visais mokinio psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, disponavimo jomis ir (ar) platinimo atvejais po reagavimo veiksmų, nurodytų šio Aprašo II skyriuje, progimnazijoje organizuojama ir teikiama pagalba laikantis šios veiksmų sekos:

6.1. Pirmo vartojimo ir (ar) disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis, jų platinimo atveju Mažeikių Kalnėnų progimnazijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo organizuoja susitikimą su mokiniu ir jo atstovais pagal įstatymą ir paskiria atsakingą asmenį, koordinuosiantį pagalbos teikimą mokiniui ir (ar) jo atstovams pagal įstatymą;

6.2. Tais atvejais, kai mokinio vartojimo ir (ar) disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis, jų platinimo atvejis pasikartoja, priklausomai nuo situacijos pagalbai teikti šaukiamas Mažeikių Kalnėnų progimnazijos vaiko gerovės komisijos posėdis.

7. Pagalba progimnazijoje apima švietimo pagalbos, visuomenės sveikatos priežiūros paslaugų teikimą, neformaliojo švietimo ar kitų švietimą papildančio ugdymo veiklų organizavimą, kitą prevencinių veiklų vykdymą progimnazijoje.

8. Pagalbos progimnazijoje priemonių turinys nukreiptas į:

8.1. psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo ir (ar) disponavimo jomis, jų platinimo priežasčių ir galimų pasekmių aptarimą su mokiniu ir jo atstovais pagal įstatymą;

8.2. rekomendacijų mokiniui ir jo atstovams pagal įstatymą teikimą dėl santykių su bendraamžiais, laisvalaikio leidimo, mokymosi, taisyklių taikymo ir laikymosi progimnazijoje ir šeimoje bei kitais psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo ir (ar) disponavimo jomis, jų platinimo rizikos mažinimui aktualiais klausimais;

8.3. konsultavimą ar įtraukimą į progimnazijoje vykdomas psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo ir (ar) platinimo rizikos mažinimui skirtas veiklas (programas, projektus, būrelius, kt.);

8.4. nukreipimą pagalbos į Savivaldybės ir valstybės įstaigose teikiamas nemokamas visuomenės ar asmens sveikatos priežiūros, socialines paslaugas ir švietimo ar kitą pagalbą, skelbiamą Savivaldybės interneto puslapiuose;

8.5. kitus progimnazijos veiksmus, tikslingai nukreiptus į psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo ir (ar) disponavimo jomis, jų platinimo atvejų pasikartojimo prevenciją.

9. Teikiant pagalbą progimnazijoje psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo ir (ar) disponavimo jomis, platinimo atveju siekiama:

9.1. padėti mokiniui ir jų atstovams pagal įstatymą ugdytis sveikatos, teisinį raštingumą, kritinį mąstymą, suteikiant progimnazijoje informacijos ar pateikiant nuorodas į patikimus informacijos šaltinius psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos ir intervencijos temomis;

9.2. padėti mokiniui tapti psichologiškai atsparesniu, prasmingai užimtu, gebančiu palaikyti pozityvius santykius su bendraamžiais ir suaugusiais, tinkamai rūpintis savo fizine ir psichikos sveikata, įtraukiant mokinį į neformaliojo švietimo veiklas, socialinių emocinių įgūdžių ugdymui skirtus užsiėmimus, prevencines programas ar kitą progimnazijoje vykdomą veiklą arba nukreipiant į nemokamas šiems tikslams pasiekti tinkamas veiklas už progimnazijos ribų;

9.3. padėti mokinio atstovams pagal įstatymą stiprinti įgūdžius, susijusius su santykių, bendravimo su vaikais gerinimu, tinkamų ribų nustatymu, saugumo užtikrinimu, vaiko užimtumo planavimu ir kitais, psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo prevencijos veiksmais, suteikiant švietimo pagalbos specialisto konsultaciją, kviečiant dalyvauti pozityvios tėvystės ugdymo programoje ar mokymuose progimnazijoje arba nukreipiant į patikimus informacijos šaltinius, Savivaldybėje prieinamas nemokamas tėvų (globėjų, rūpintojų) švietimo ir įgūdžių ugdymo veiklas;

9.4. padėti mokiniui ir jo atstovams pagal įstatymą spręsti sveikatos, socialines, švietimo ar kitas problemas tikslingai pasirenkant Savivaldybėje nemokamai teikiamas paslaugas ir pagalbą.

10. Visais atvejais teikiant pagalbą progimnazijoje dėl psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo, disponavimo jomis ir (ar) jų platinimo turi būti išklausoma visų dalyvaujančiųjų nuomonė, susitariama dėl konkrečių veiksmų progimnazijoje ir (ar) už jos ribų, pasidalijama atsakomybėmis tarp progimnazijos atstovo, mokinio ir jo atstovų pagal įstatymą, privalomai numatomas bendras rezultatų aptarimas.

11. Progimnazijoje taikomos pagalbos priemonės gali būti formalizuojamos kartu su mokiniu ir jo atstovais pagal įstatymą raštu parengiant planą, kuriame būtų apibrėžti tikslai, sutarti veiksmai jiems pasiekti, už veiksmų įgyvendinimą atsakingi asmenys (progimnazijos atstovas, mokinys, jo atstovai pagal įstatymą) bei įgyvendinimo terminai.

12. Progimnazijos vaiko gerovės komisijoje svarstomos pagalbos galimybės aptariamos su mokiniu ir jo atstovais pagal įstatymą, sprendimai dėl pagalbos turinio ir formų priimami laikantis mokinio nuomonės išklausymo ir geriausių jo interesų įgyvendinimo principų, siekiant sumažinti mokinio vartojimo ir (ar) disponavimo jomis, jų platinimo rizikas.

13. Tais atvejais, kai progimnazijoje yra išnaudotos visos švietimo ar kitos pagalbos galimybės, o mokinio elgesio problemos, susijusios su psichoaktyviųjų medžiagų vartojimu ir (ar) disponavimo jomis, jų platinimu, nekinta ar didėja, gali būti kreipiamasi į Savivaldybės vaiko gerovės komisiją dėl minimalios priežiūros priemonių skyrimo mokiniui ir (ar) pagalbos šeimai skyrimo.

14. Tais atvejais, kai mokinio atstovai pagal įstatymą nepriima pagalbos sau ar savo vaikui, progimnazijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo kreipiasi į Valstybės vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnybą prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos ir praneša apie galimą vaiko nepriežiūros atvejį, kuris traktuojamas kaip viena iš smurto prieš vaiką formų.

V SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

15. Su Aprašo nuostatomis ir jų pagrindu vykdomais veiksmais visi progimnazijos darbuotojai supažindinami pasirašytinai.

16. Tinkamam Aprašo nuostatų įgyvendinimui kasmet organizuojamos kvalifikacijos tobulinimo veiklos progimnazijos darbuotojams.

17. Informacija apie mokinius, vartojusius ar disponavusius psichoaktyviosiomis medžiagomis ar jas galimai platinusius, turi būti disponuojama tiek, kiek reikalinga mokinio teisei būti sveikam užtikrinti, tačiau nepažeidžiant mokinio teisės į privatų gyvenimą, asmens neliečiamybę bei laikantis Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatytos tvarkos.

18. Jei progimnazijos teritorijoje randama legalių ar nelegalių psichoaktyviųjų medžiagų, tačiau nežinoma, kam jos priklauso, progimnazijos vadovas arba jo įgaliotas asmuo, radus legalių psichoaktyviųjų medžiagų, jas sunaikina, o radus nelegalių psichoaktyviųjų medžiagų nedelsiant kviečia policiją skubios pagalbos tarnybų telefono numeriu 112.

19. Apraše įvardytos visuomenės ar asmens sveikatos priežiūros bei socialinės paslaugos ir švietimo pagalba Savivaldybėje mokiniams, jų atstovams pagal įstatymą teikiamos nemokamai.

20. Su Aprašo įgyvendinimu susiję veiksmai gali būti teisės aktų nustatyta tvarka finansuojami iš valstybės, savivaldybės biudžeto, Europos Sąjungos fondo lėšų ar kitų teisėtų finansinių šaltinių.

PATVIRTINTA
Mažeikių Kalnėnų progimnazijos
direktoriaus 2026 m. spalio 21 d.
įsakymu Nr. V1-249

1 priedas

MAŽEIKIŲ KALNĖNŲ PROGIMNAZIJOS REAGAVIMO Į DISPONAVIMĄ, (AR) VARTOJIMĄ IR PLATINIMĄ ALGORITMAS

Kiekvienas progimnazijos darbuotojas, įtaręs arba pastebėjęs, kad progimnazijos teritorijoje mokinys disponuoja psichoaktyviosiomis medžiagomis ir (ar) jas vartoja, yra apsvaigęs arba apsinuodijęs, laikosi šios veiksmų sekos:

↓

ĮVERTINA MOKINIO SVEIKATOS BŪKLĘ

↓

JEI MEDICININĖ PAGALBA REIKALINGA:	**JEI MEDICININĖ PAGALBA NEREIKALINGA,**
• nedelsiant kviečia greitąją medicinos pagalbą skubios pagalbos tarnybų telefono numeriu 112; • teisės aktų nustatyta tvarka suteikia pirmąją pagalbą; • informuoja progimnazijos vadovą arba jo įgaliotą asmenį apie situaciją taip pat visuomenės sveikatos specialistą, vykdantį visuomenės sveikatos priežiūrą progimnazijoje.	**PALYDI MOKINĮ PAS PROGIMNAZIJOS VADOVĄ ARBA JO ĮGALIOTĄ ASMENĮ.** Visais mokinio disponavimo psichoaktyviosiomis medžiagomis ir (ar) jų vartojimo, apsvaigimo arba apsinuodijimo atvejais progimnazijos vadovas ar jo įgaliotas asmuo nedelsiant informuoja mokinio atstovus pagal įstatymą apie atvejį ir kviečia juos atvykti į mokinio buvimo vietą (asmens sveikatos priežiūros įstaigą ar progimnaziją).

ALGORITMAS – TOLESNI VEIKSMAI, KAI MEDICININĖ PAGALBA NEREIKALINGA

Kai mokinys vartojo ir (ar) galimai disponuoja psichoaktyviosiomis medžiagomis, tačiau jam nebuvo reikalinga medicininė pagalba, progimnazijos vadovas ir (ar) jo įgaliotas asmuo:

↓

ESANT SUTIKIMUI	NESANT SUTIKIMUI
• atskiroje patalpoje individualiai kalbasi su mokiniu apie kilusios situacijos aplinkybes. 1. Jei nėra randama psichoaktyviųjų medžiagų, atvykus mokinio tėvams kartu su mokiniu kalbasi apie vartojimo atvejo galimas pasekmes ir pakartotiniam vartojimui išvengti galimus prevencinius veiksmus. 2. Jei pirmą kartą randamos legalios psichoaktyviosios medžiagos, jas atiduoda atvykusiems mokinio atstovams, kalbasi apie pasekmes ir prevencinius veiksmus, pildo Daiktų ir dokumentų paėmimo protokolą (4 priedas). 3. Jei ne pirmą kartą randamos legalios psichoaktyviosios medžiagos, kalbasi apie pasekmes ir prevencinius veiksmus, pildo Daiktų ir dokumentų paėmimo protokolą (4 priedas) ir ne vėliau nei kitą darbo dieną progimnazijos vardu jį pateikia www.epolicija.lt. 4. Jei randama nelegalių psichoaktyviųjų medžiagų, nedelsiant kviečia policiją telefono numeriu 112 pranešant apie nustatytą (galimą) teisės pažeidimą.	Arba mokiniui nesutinkant parodyti asmeninių daiktų, atskiroje patalpoje individualiai kalbasi su mokiniu apie kilusios situacijos aplinkybes: kada ir kokias psichoaktyviąsias medžiagas vartojo, iš kur jų gavo, tai darė vienas ar su kitu (-ais) mokiniu (-iais), ar gali būti kam nors reikalinga medicininė ar kita pagalba; taip pat informuoja mokinį ir jo atstovus pagal įstatymą (jiems atvykus), jog policija gali imtis įstatymuose numatytų veiksmų, įskaitant daiktų apžiūrą, ir kviečia policiją skubios pagalbos tarnybų numeriu 112.

ALGORITMAS – GALIMI PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ PLATINIMO ATVEJAI

Visais galimais mokinio psichoaktyviųjų medžiagų platinimo atvejais progimnazijos vadovas ir (ar) jo įgaliotas asmuo:

↓

PASTEBĖJUS AR GAVUS INFORMACIJĄ APIE ŠIUO METU VYKSTANTĮ AR KĄ TIK ĮVYKUSĮ ATVEJĮ	**GAVUS INFORMACIJĄ, KAD MOKINYS ĮSIGIJO AR GALIMAI PLATINO PSICHOAKTYVIĄSIAS MEDŽIAGAS**
• nedelsiant skubiosios pagalbos tarnybų telefono numeriu 112 informuoja policiją apie galimą teisės pažeidimą; • informuoja apie įtarimus mokinio atstovus pagal įstatymą; • kviečia juos atvykti į progimnaziją.	• ne vėliau nei per valandą pateikia gautą informaciją policijos skambučių linijos telefono numeriu +370 700 60 777 arba adresu www.epolicija.lt; • informuoja apie įtarimus mokinio atstovus pagal įstatymą.

PATVIRTINTA
Mažeikių Kalnėnų progimnazijos
direktoriaus 2026 m. spalio 21 d.
įsakymu Nr. V1-249

2 priedas

PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ VARTOJIMO ATPAŽINIMO ŽENKLAI

1. Trumpalaikio vartojimo (intoksikacijos / apsvaigimo) atpažinimo ženklai:

1.1. Vyzdžio dydis ir reakcija į šviesą. Esant stimuliatorių intoksikacijai atmerkus voką, krintant tiesioginei šviesai, vyzdys lieka išsiplėtęs, opioidų intoksikacijai – vyzdys lieka susitraukęs, hašišo ir marihuanos intoksikacijai – vyzdys pulsuoja didėdamas (atkreiptinas dėmesys, kad nežymiai vyzdys pulsuoja net ir nevartojus psichoaktyviųjų medžiagų).

1.2. Nistagmas. Tai ritmiškas, nevalingas abiejų akių obuolių trūkčiojimas. Jis gali pasireikšti, kai kraujyje yra viena ir daugiau promilių alkoholio, atpažįstamas stebint akių obuolius bent keliolika sekundžių.

1.3. Pulso dažnis. Priklausomai nuo vartotos psichoaktyviosios medžiagos pulsas akivaizdžiai gali sulėtėti arba padažnėti. Pulso dažnis tikrinamas uždėjus du pirštus ant riešo arterijos. Normalus pulsas yra 60–90 tvinksnių per minutę.

1.4. Laiko pajautimas. Pavartojus psichoaktyviųjų medžiagų gali sutrikti laiko suvokimas, suprastėti gebėjimas suprasti paprastas instrukcijas. Tai galima patikrinti, paprašant pastovėti suglaudus kojas, ištiesus į priekį rankas, atlenkus galvą atgal ir užsimerkus, pranešti, kai praeis 30 sekundžių. Nepavartojus psichoaktyviųjų medžiagų galima apsirikti 10 sekundžių.

1.5. Dūrių žymės. Jeigu psichoaktyviosios medžiagos švirkščiamos, lieka dūrio žymės, kurios laikui bėgant keičiasi: 0–8 val. – raudona dėmė (paraudęs ratas); 8–96 val. – šviesaus sukrešėjusio kraujo pėdsakai; 5–14 dienų – tamsios dėmės.

1.6. Kvapas. Pavartojus alkoholio jaučiamas alkoholio kvapas iš burnos ar nuo drabužių, tabako ar tabako gaminių – analogiškai tabako kvapas, marihuanos – keistas, neįprastas, cheminių medžiagų kvapas.

1.7. Bendri apsinuodijimo požymiai. Apsinuodijus gali atsirasti mieguistumas, sąmonės praradimas, pykinimas, vėmimas, galvos svaigimas, pasireikšti perkaitimas ar dehidratavimas, krėsti drebulys, apimti panika ar pasireikšti kiti apsinuodijimo požymiai. Esant tokiems požymiams, reikia kviesti greitąją medicinos pagalbą, prireikus suteikti pirmąją pagalbą.

1.8. Netipinio elgesio požymiai. Pavartojus psichoaktyviųjų medžiagų gali atsirasti nebūdingo mokiniui elgesio požymių, kurie pasireiškia atskirai arba kartu su aukščiau išvardintais ženklais. Mokinys gali tapti agresyvus, elgtis impulsyviai – imti rėkti, bėgti, blaškytis, neadekvačiai reaguoti į aplinką. Jam gali prasidėti haliucinacijos, apimti baimė, prasidėti kliedesiai arba sulėtėti kalba.

2. Ilgalaikio vartojimo atpažinimo ženklai:

2.1. Asmenybės pokyčiai: nuotaikos ar būdo savybių pasikeitimas, brandumo stoka, santykių su tėvais ir šeima, ryšių su draugais pokyčiai, siekių stoka, savęs nuvertinimas, neigimas ir melavimas, vėlavimas, nepaaiškinama baimė, įtarumas arba savisaugos instinkto stoka, priešiškumas kitiems ir sau, agresyvumas.

2.2. Veiklos ir įpročių pokyčiai: be pateisinamos priežasties nebuvimas namuose ar progimnazijoje, pareigų namuose ar progimnazijoje neatlikimas, pakitęs bendravimas su bendraamžiais, kitais žmonėmis; slapukavimas, konfliktai namuose ar progimnazijoje, nuolatinis negebėjimas susikaupti, greitas įniršis uždavus klausimus, susijusius su vartojimu, nuolatinis liūdesys, ženklūs finansinės padėties pokyčiai.

2.3. Išvaizdos pokyčiai: higienos stoka, raudonos ar ašarojančios akys, išsiplėtę arba susiaurėję vyzdžiai, nuolatinė sloga.

2.4. Sveikatos ir normalaus dienos/nakties ritmo pokyčiai: apetito stoka ar padidėjęs apetitas, dažnas kosulys, keista kalba, miego problemos, išsiblaškymas, energijos stoka.

2.5. Psichoaktyviųjų medžiagų vartojimo priemonės: tarp mokinio daiktų pastebimi įtarimą keliantys daiktai ar medžiagos – guminukai, pleistrai, nosies purškalai, akių lašai, nikotino pagalvėlės, kristalai, impregnuoti lapeliai, saldainiai, elektroninių cigarečių skysčiai, žiebtuvėliai, milteliai, kapsulės, tabletės.

2.6. Teisėtvarkos pažeidimai: smulkios vagystės iš namų ir mokyklos draugų, bėgimas iš namų ir pamokų ir pan.

PATVIRTINTA
Mažeikių Kalnėnų progimnazijos
direktoriaus 2026 m. spalio 21 d.
įsakymu Nr. V1-249

3 priedas

PSICHOAKTYVIŲJŲ MEDŽIAGŲ PLATINIMO ATPAŽINIMO ŽENKLAI

1. Pajamos. Ryškiausias ženklas, kad mokinys platina psichoaktyviąsias medžiagas, yra jo pajamos. Jei mokinys staiga pradeda pirkti daiktus pats, neturėdamas pajamų šaltinio (pavyzdžiui, iš šeimos, giminaičių ar darbo ne visą darbo dieną), tai galimai sąlygoja psichoaktyvių medžiagų platinimas kaip paslėptas pajamų šaltinis.

2. Užrašai. Dažniausiai psichoaktyviąsias medžiagas platinantys mokiniai registruoja savo išlaidas ir pajamas. Daugelis iš jų tai daro, siekdami fiksuoti, kas ir už ką yra skolingas. Kiekvienas užrašų įrašas gali būti užkoduotas skaitine ar raidine seka.

3. Įranga. Jei platinamos psichoaktyvios medžiagos, greičiausiai jis turi tam reikalingas priemones. Tai apima psichoaktyviųjų medžiagų vartojimui ar supakavimui skirtus daiktus, tokius kaip:

• priemaišos – medžiagos dedamos į psichoaktyvias medžiagas (pvz. kokainą) siekiant padidinti pelną ir pakeisti poveikį; šios medžiagos atskiedžia psichoaktyvias medžiagas, keičia jų stiprumą; priemaišų pavyzdžiai yra miltai, krakmolas, cukrus ir kofeinas;

• rūkymo pypkės, bongai;

• nedidelio dydžio, maistinės svarstyklės;

• užspaudžiami plastikiniai maišeliai;

• aliuminio folija.

4. Vartojimo požymiai. Nors tai nėra tiesioginis psichoaktyviųjų medžiagų platinimo požymis, tačiau daugelis psichoaktyviųjų medžiagų platintojų patys pradeda vartoti psichoaktyviąsias medžiagas.

5. Kitų mokinių elgesys ir turima informacija. Neretai psichoaktyviųjų medžiagų platintojas dėl vienokių ar kitokių priežasčių (pvz. dėl skolos, dėl sutikimo parduoti psichoaktyviąsias medžiagas ir kt.) išnaudoja kitus mokinius įvairioms užduotims atlikti. Mokinių bendruomenė paprastai turi daug informacijos vieni apie kitus, tad psichoaktyviųjų medžiagų platintojas visuomet yra žinomas.

PATVIRTINTA
Mažeikių Kalnėnų progimnazijos
direktoriaus 2026 m. spalio 21 d.
įsakymu Nr. V1-249

4 priedas

MAŽEIKIŲ KALNĖNŲ PROGIMNAZIJA

DAIKTŲ IR DOKUMENTŲ PAĖMIMO PROTOKOLAS

Data	
Dokumento Nr.	
Surašymo vieta	
Daiktų ir dokumentų paėmimą atlieka (vardas pavardė)	
Dalyvauja (vardas, pavardė)	

Paimti daiktai:

Eil. Nr.	Tikslus daikto aprašymas	Mato vnt.	Kiekis	Pastabos
1				
2				
3				
4				

Asmuo, iš kurio paimti daiktai:
Daikto savininkas:

Dalyvavusių asmenų pareiškimai	
Dalyvavę asmenys (vardas, pavardė, parašas)	
Daiktų ir dokumentų paėmimą atliko (vardas pavardė, parašas)	
Žyma apie protokolo kopijos įteikimą	